

Določanje učne poti v Moodle 2.0

Defining of the Learning Way in Moodle 2.0

Sašo Stanojev

ESIC Kranj, Ekonomsko-trgovska šola
sašo.stanojev@guest.arnes.si

Povzetek

Pri postavitvi predmeta v spletni učilnici mora učitelj upoštevati različnosti učencev. V učilnico mora umestiti raznovrstne vire in naloge za spremljanje poteka usvajanja znanja. Ti so povezani s sprotnim preverjanjem znanja in vodenjem učenca skozi aktivnosti na podlagi njihovih rezultatov. Moodle 2.0 učitelju omogoča določanje pogojev za prehode med posameznimi viri in dejavnostmi, medtem, ko učencu prepušča njihovo izbiro prek lastne učne poti. Poleg pogojev za dokončanje posameznega predmeta je učencu na voljo tudi spremljanje poteka njegovega izobraževanja in možnost samostojne presoje pri potrjevanju pričakovanih učnih ciljev.

Ključne besede: Moodle 2.0, pogojne aktivnosti, učna pot

Abstract

When build an online classroom teacher must take into account the diversity of his students. He must prepare multiple sources in the classroom and accompany the acquisition of knowledge. These are linked to assessment of knowledge and student activities through the basis of his results. Moodle 2.0 allows teacher determining the conditions for transitions between individual resources and activities, while leaves students the choice of their own learning paths. In addition to the conditions for completion of each course the student can also monitor the progress of its education and have opportunities for self-assessment with validating the expected learning goals.

Keywords: Moodle 2.0, conditional activities, learning way

1 Uvod

Moodle je sistem za postavitev spletnih učilnic, katerega zgodovina sega v leto 2003, ko je bila izdana prva različica. Gre za izjemno priljubljeno orodje, ki ga uporablja več kot 52 milijonov uporabnikov po svetu. Tudi v Sloveniji je uporaba Moodla zelo priljubljena, predvsem v šolah. Vzporedno z razvojem informacijske tehnologije, se je razvijala tudi sama programska oprema in leta 2008 se je začel dolgotrajen razvojni cikel, katerega cilj je bil druga različica Moodle v letu 2011, katera prinaša precej novosti na funkcionalnih in didaktičnih področjih.

Moodle temelji na t.i. socialno konstrukcionistični¹ teoriji, katere izhodišča so spoznanja, da ljudje izgrajujejo svoja znanja ob interakciji z okoljem. Učenje je lahko uspešnejše, ko se znanje gradi ob sodelovanju učečih, njihovem medsebojnem kritičnem prijateljevanju, načrtovanju učnih poti in ciljev.

2 Novosti Moodla 2.0

Stabilna različica Moodla 2.0 je izšla v začetku decembra 2010. Prinesla je veliko novih funkcionalnosti, ki omogočajo učiteljem kvalitetnejše načrtovanje, ustvarjanje, spremljanje in vrednotenje učenčevih aktivnosti v spletni učilnici.

Glavne novosti nove različice Moodla podpirajo sodobne spletne storitve in omogočajo njihovo medsebojno povezljivost. V primerjavi s prejšnjo različico ima učitelj zdaj naslednje možnosti:

- Podpora zunanjim skladiščem e-gradiv (spletni dokumentni sistemi, slikovni albumi, datotečne zbirke, video arhivi),
- Vključevanje izvoza v Listovnik (Mahara),
- Določanje pogojnih aktivnosti na ravni posameznih nalog ali spletnih učilnic,
- Omogočanje spremljanja napredka učenca,
- Delo s skupinami na ravni celotnega sistema ali posameznih spletnih učilnic,
- Prenovljen sistem za pisanje dnevnikov, sestavljanje vprašalnikov in kvizov ter sodelovalnega dela v wiki-ju,
- Izboljšana uporabniška izkušnja prek novega navigacijskega bloka.

3 Upravljanje učne poti

Učenje prek spletnih učilnic zahteva od učitelja pozorno spremljanje učenčevega napredka. Njegove odločitve temeljijo na poprej doseženih znanjih ali izpolnjenih pogojih. V Moodle 2.0 so mu pri tem odločanju v pomoč t.i. pogojne aktivnosti (Conditional activities). Poleg tega lahko tudi učenci sami spremljajo njihov proces in so soudeleženi pri potrjevanju doseganja učnih ciljev (Completion progress tracking).

Učenci dosegajo učne cilje prek različnih poti. Nekateri pozorno prebirajo učna gradiva in spremljajo navodila učitelja korak za korakom, medtem, ko drugi več poskušajo in se učijo iz lastnih napak in spoznanj. Naloga učitelja je spoznati učenčeve potrebe in mu prek različnih

¹ <http://docs.moodle.org/20/en/Philosophy>

vrst učnih gradiv in aktivnosti omogočiti njemu prilagojeno učno pot. Moodle omogoča učitelju veliko raznolikost pri sestavljanju spletne učilnice. Ta spodbuja na eni strani vključevanje enostavnih besedilnih egradiv in na drugi strani kombinacije različnih multimedijskih predstavitev. Tako lahko ob množici vgrajenih aktivnosti določeno znanje usvojimo prek različnih poti.

Učenje prek spletnih učilnic oz. učenje na daljavo je uspešnejše, ko ga vodijo učeči sami. Ob tem sodelujejo, razpravljajo in aktivno gradijo svoje znanje, medtem ko učitelj nastopa bolj v vlogi mentorja (tutorja).

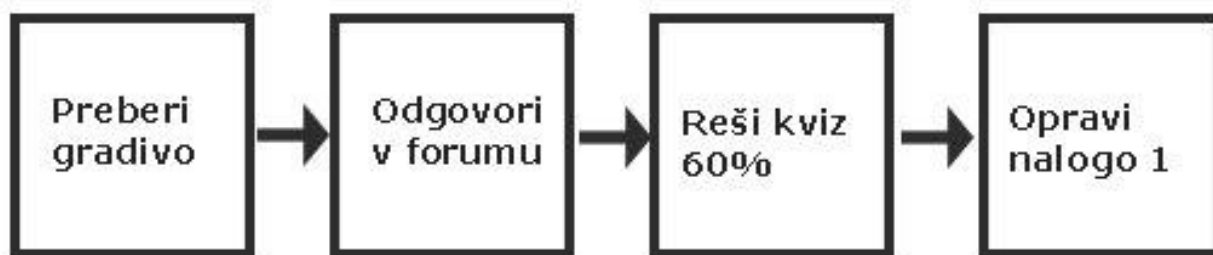
Pomemben vidik, ki ga mora upoštevati učitelj ob gradnji spletne učilnice je terminski načrt opravljanja vseh aktivnosti učenca. Ta je lahko:

- enovit za celotno učečo skupino in izvedba je v tem primeru v domeni učitelja
- naravnan na posameznika, ki pozna cilj in končni rok dokončanja nalog

V prvem primeru tako učitelj določa učno pot učenca, medtem ko v drugem primeru učenec sam odloča o časovni intenzivnosti svojega učenja, o načrtovanju dela v spletni učilnici in poti, po kateri bo dosegel svoje cilje.

Pogojne aktivnosti v Moodlu omogočajo učitelju postavljanje raznolikih specifičnih pogojev, katere mora učenec izpolniti, da lahko napreduje po učni poti. Ti pogoji so lahko postavljeni vnaprej, kar pomeni, da sistem sam preverja raven izpolnitve ali pa odgovornost za njihovo dokončanje prepustimo učencu samemu. Pogoji za napredovanje so lahko enostavni ali pa medsebojno odvisni in kompleksni. Primeri pogojev so npr:

- učenec mora prebrati določeno egradivo
- učenec mora odpreti novo temo v forumu
- učenec mora odgovoriti na vsaj 3 vprašanja ali trditve svojih sošolcev v forumu
- učenec mora rešiti kviz z vsaj 60% uspešnostjo
- učenec mora sam zaključiti posamezno nalogo, ko smatra, da je usvojil določeno znanje
- učenec mora opraviti nalogo (npr. oddati osnutek seminarske naloge)



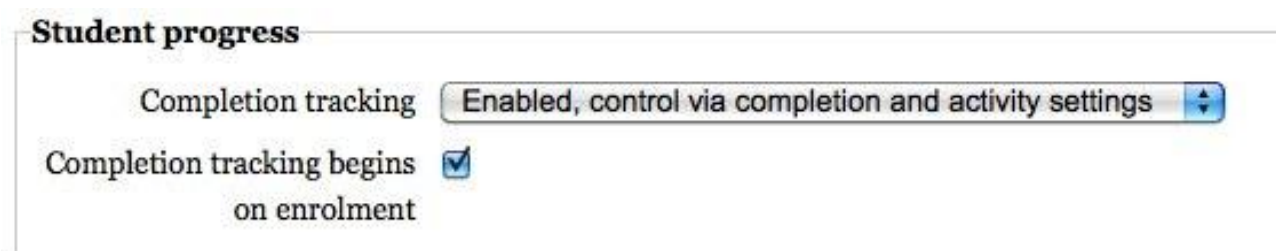
Slika 1: učna pot prek izpolnitve pogojev

3.1 Omogočanje pogojnih aktivnosti

Možnost upravljanja učne poti je potrebno omogočiti na nivoju sistema in na nivoju spletne učilnice. Skrbnik spletne učilnice mora potrditi uporabo naslednjih zmožnosti:

- Sledenje poteku zaključevanja nalog (Completion tracking)
- Razpoložljivost postavljanja pogojev (Conditional access)

Ko je možnost uporabe pogojnih aktivnosti omogočena na ravni sistema, mora učitelj to vključiti tudi v spletni učilnici in s tem omogočiti učencu spremljanje izvajanja njegove učne poti.

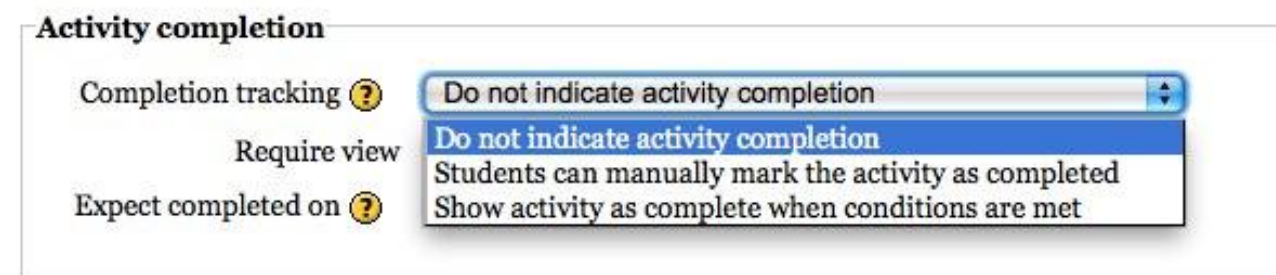


Slika 2: omogočanje uporane pogojnih aktivnosti v spletni učilnici

3.2 Postavljanje pogojnih aktivnosti

Ko učitelj omogoči uporabo pogojnih aktivnosti v spletni učilnici, lahko vsak vir ali dejavnost pogojuje z dokončanjem poprejšnje naloge. Prikazovanje posameznih virov in dejavnosti je tako odvisno od zmožnosti posameznika in njegove časovne razpoložljivosti k učenju.

Izpolnjevanje nalog lahko kontrolira sistem (ob izpolnitvi poprej določenih pogojev) ali pa učenec sam. Možno pa je v spletno učilnico tudi postaviti posamezne vire ali dejavnosti, ki niso pogojeni in so tako vseskozi vidni učečemu.



Slika 3: spremljanje dokončanja posameznih nalog

Vsaki nalogi je moč postaviti najmanj en pogoj za njeno izpolnitev. Ob tem se je potrebno zavedati dejstva, da npr. pogoj pregleda posameznega vira še ne pomeni, da ga je učenec tudi dejansko prebral, zato je pri postavljanju vsebine spletne učilnice potrebno sprotno preverjanje znanja, ki nam kot učitelju lahko prikaže raven znanja učečega.

Vire in aktivnosti je potrebno pravilno povezati med seboj in na podlagi sprotnega preverjanja znanja določati dodatne aktivnosti in naloge.

Restrict access

Allow access from ? 30 junij 2011 ☐ Omogoči

Allow access until 30 junij 2011 ☐ Omogoči

Grade condition ? (none) must be at least % and less than %

Add 2 grade conditions to form

Activity completion condition ? Tehnične zahteve must be marked complete

Activity completion condition (none) must be marked complete

Add 2 activity conditions to form

Before activity can be accessed Hide activity entirely

Slika 4: pogoji za dokončanje posamezne aktivnosti

Dostop do posamezne naloge je lahko pogojen tudi s kombinacijo preverjanja znanja in prebiranja ali pregledovanja posameznega vira.

Grade condition ? Oddaja poročila must be at least 60 % and less than %

Add 2 grade conditions to form

Activity completion condition ? Tehnične zahteve must be marked complete

Activity completion condition Napoved dogodkov must be marked complete

Add 2 activity conditions to form

Before activity can be accessed

- Hide activity entirely
- Show activity greyed-out, with restriction information
- Hide activity entirely

Slika 5: kombiniranje pogojnih aktivnosti

Vsak vir ali dejavnost v spletni učilnici je pred dokončanjem postavljenega pogoja lahko učečemu skrit ali samo prikrit, kar pomeni, da do njega ne more dostopati, lahko pa razbere, katere pogoje mora pred dostopom izpolniti.

 **Statistika**      
 Restricted (completely hidden, no message): 'Not available until the activity **Statistika** is marked complete.'
 **Prehod**      
 Restricted (completely hidden, no message): 'Not available until the activity **Prehod** is marked complete.'
 **Tehnične zahteve**      
 Restricted (completely hidden, no message): 'Not available until the activity **Tehnične zahteve** is marked complete.'
 **Glavne novosti**      
 Restricted (completely hidden, no message): 'Not available until the activity **Tehnične zahteve** is marked complete.'
 **Časovnica**      
 Restricted (completely hidden, no message): 'Not available until the activity **Tehnične zahteve** is marked complete.'

Slika 6: pogled učitelja na postavljene pogoje dokončanja nalog

3.3 Spremljanje poteka

Načrtovanje učne poti zahteva od učenca spremljanje poteka dela v spletni učilnici, kar mu omogoča modul Status dokončanja predmeta (Course completion status)



Slika 7: spremljanje poteka dokončanja nalog s strani učenca

Zaključevanju posameznih nalog sledi stanje, ki je tudi novost v Moodle 2 in sicer zaključen predmet. Le ta je lahko avtomatično spremljan in končan ali pa ima možnost dokončne potrditve učenec sam.



Slika 8: Zaključevanje predmeta

4 Zaključek

Nove zmožnosti Moodle 2 omogočajo učitelju postavitev učencu bolj prilagojene spletne učilnice. Z izborom različnih virov in dejavnosti in sprotimi aktivnostmi lahko učenca vodi k usvojitvi novih znanj, ob tem pa mu prepušča definiranje dinamike njegove učne poti. Tako je sam proces učenja v veliki meri odvisen od učenca samega, medtem, ko je končni cilj definiran s strani učitelja. Učenje na daljavo prek uporabe Moodle s tem dobiva nove možnosti, ki omogočajo učitelju uporabo različnih sodobnih didaktičnih metod, hkrati pa učencu prepušča načrtovanje časa, njegove učne poti in spremljanja poteka učenja, hkrati pa mu nalaga soodgovornost pri procesu usvajanja novih znanj.

Viri in literatura:

Cooch, Mary (2010): Moodle 2.0 First look. Packt publishing. Birmingham UK, str. 150–180.

Moodle radmap: <http://docs.moodle.org/20/en/Roadmap> (20. 6. 2011).

About Moodle: [http://docs.moodle.org/20/en/About Moodle](http://docs.moodle.org/20/en/About_Moodle) (20. 6. 2011).

Moodle philosophy: <http://docs.moodle.org/20/en/Philosophy> (20. 6. 2010).